

V C
1092a

h

QK. 45.
L. 11, 5.

Vc
1092a

Q. D. B. V.
De

MARCHIA MISNENSI,

Disputabunt

PRÆSES

CONRAD SAMUEL SCHURTZ-

FLEISCH,

&

VVOLF GANG SIGFRID A KÖTTERITZ,

Eqves Misnicus,

RESP.

In Auditorio Majori,

Ad diem Junii. Anno clō Iōc LXXIV.

WITTENBERGÆ,

Typis CHRISTIANI SCHRÖDTERI, Acad. Typ.

Anno clō Iōc XXCIII. +

MARCO
MISNENSIS

CONRAD SCHURTS

VOLGARD A KÖTTERITZ

WITTENBERG
SCHROEDTER, Acad. Typ.

I.

Misnensis ditio, de qua tradere antiquitatis causa volo, & pietatis debeo, nomen ac dignitatem *Marchie* accepit sub Henrico Aucupe, a. Francorum Orientalium atq; Saxonum rege, hæreditarium jus ac honorem beneficiariâ luccessione innixū seriùs adeptâ est, nec priùs habuit, quàm ab excessu imperatorum Ottonum.

a. *Detmarus Merseburgi antistes, & firmo stabiliq; omnium consensu scriptor gravis & natione Saxo, lib. 1. unâ operâ urbis Misnensis, & præfectura limitum illic constitutâ originem explicat his verbis. Hic (Henricus Auceps) montem unum juxta Albim positum, & arborum densitate tunc occupatum excoluit, ibi urbem faciens. Cui de rivo quodam, qui in septentrionali parte ejusdem fluit, nomen Misni imposuit, quam, ut hodie in usu habetur, præsidiis & impositionibus cæteris munivit. Huc vid. Ernest. Comes Mansfeldius orat. de Henrico Aucupe, Fabricius ad A. 930. & orig. Sax. lib. 2. p. 115. Petrus Albinus commentar. rer. Misn. tit. 9. Laurentius Faustus descript. Ger-*

A2

MAN.

man. aëtorum urbis Misne. David Otto Schurer in
chron. Dresd. MSP. Chronicon Saxonicum, à veteri
quodam monacho compositum, atq; à Johanne Po-
mario cultiori lingua Teutonica, licet aliquando non
ex mente auctoris, expolitur auctumq; & deinceps
à Matthæo Dressero continuatum, annorum spatio
dividit hoc tempus, & 930. exhibet institutæ mar-
chiæ Misnensis origine signandum: pag. 108. Quod
licet alii concedant de origine urbis Misne, tamen de
Marchia negant, & altero post anno, id est, 931. con-
ditam primum affirmant: Albinus d.l. Sed Lau-
rent. Peccenstein annum arcis Misnensis edificatæ
numerat 929. theatr. Saxon. part. 3. in urb. Misna.
At multa in eo reperias, quæ castigari oporteat, &
negari non debeat, eum longè infra Albinum & Fa-
bricium fuisse. Reinerus Reineccius in libro Germa-
nico de Misnensium orig. & adventu in eas terras p.
85 seqq. Misnia cum in ditionem regni Germanici
redacta, tum Marchiæ accessione ornata primordia
ducit ab Henrico Aucupe. Quanquam apud alios
de hoc ambigitur. Georgius Sabinus de appellat.
March. Brandenburg. p. 77. initia Marchiæ Mis-
nensis repetiit ab Ottone II. errore eò faciliùs intel-
ligendo, quò est manifestior, siquidem nil tale de Ot-
tone II. proditum est, nisi quòd ad Marchiam adjun-
xisse traditur hereditariam dignitatem, apud Rei-
necc. d. loc. p. 87. El. Reusner. de origine Misnenorum
p. 215.

p. 215. Haud enim difficile probatu est, vocabulo præ-
sidii Marchiam à Detmaro descriptam fuisse, præ-
sertim ex iis, quæ annotavit Alb. Crantzius, qui
Vandal. lib. 3. cap. 16. Marchionem interpretatur
Præsidem in provincia, cui marchie nomen erat, jus
dicentem: Marchiam ipsam vocat, quæ armorum
titulo alteri acquisita ut Domino fuisset. Quod
effecisse Aucupem, ac Dalemiciis, atq; iis, qui Mis-
niam insederant, Slavis eripuisse, & contra Un-
garorum Bobemorumq; incursiones firmatam regno
Teutonico adjecisse, nullo negotio conficiamus: Dale-
minciam autem, sive Dalmantiam antiquioris Mis-
nie partem fuisse, constat ex Witebindo l. 1. annal.
Sax. Detmaro l. 2. chr. Merseb. Ad hæc nil aliud in-
dicant verba, ut hodie in usu habetur, cum dubita-
ri non possit, etate Detmari, qui Henrico II. imp. æ-
qualis erat, Marchiam Misnensem in usu fuisse,
quanquam adjectione provincia Misnensis eam non
expresit usquam, quod perinde de Marchia Bran-
denburgensi liquet: & si diversa separo ab se invi-
cem rectè, & in id tempus congruens styli argumen-
tum quero, non quidem ad liquidum omnia perdu-
cam, illud tamen, nec temere, affirmabo, ante Hen-
rici V. & Lotharii Imp. tempora Marchiam non legi
ditionis Misnensis adjectione denotatam: si maximè
multò ante instituta, & beneficio Henrici II. collata
fuerat De doni, cujus bodieq; supersunt posteri, & ma-

gnâ precedentium ad hujus seculi felicitate in Saxonie
Electoꝝ Ducibusq; continuantur. Nec verò si-
verint historiae leges, ut verba, quibus ad demon-
strandam priscam illam Misenorum Marchiam usi
sumus, fortè de Burggraviatu illic condito intelli-
gantur. Nam is multo tempore fuit Marchiâ po-
sterior, & auspiciâ sua accepta fert Ottoni Magna.
Nam utcuq; est Burggraviatus dignitas, tamen a-
liena est ab ævo regis Henrici Aucupis, & usq; à Ca-
rolino imperio ignota fuit, ac primâ iniâ habuit
Ottonis I. Augusti temporibus. Tantumq; abest, ut
verba illa communiter ac de præsidio militari so-
lùm ad defensionem finium comparato accipiantur,
ut quoq; iis singulariter & per quandam loquendi
eminentiam designetur Præfectura limitum, quæ
Teutonico ac in veteri Romanâ Republicâ inusitato
nomine Marchia nuncupatur. Extant tamen que-
dam in Justiniani codice de militib; limitaneis, l. ult.
§. 8. C. de off. præfect. prætor. l. ult. C. de off. milit.
jud. & C. l. 3. de fund. limitroph. imò & aliquot an-
te Justinianum seculis de iis legitur apud Ælium
Spartianum in Pescennio Nigro, p. 216. recens. Box-
born. Eratq; tunc certus numerus limitum, quos sin-
guli Comites ac Duces custodiebant, unde exemplum
transiit ad rempublicam Francorum, & primò o-
mnium Marchie nomen auditum est apud Carolin-
gos, atq; ab his ad Saxones omine pariter atq; indicio
revi-

revirescentis regum Teutonorum potentia trans-
missum est, quòd Henricus Auceps multas & varias
Marchias institueret, cumq; hereditaria postea fie-
rent, & juribus, quae vocantur, regalibus ornaren-
tur, vel eo argumento iterum mutati imperii status
fidem capiamus. Sed quando id acciderit, variant
sententia: nam qui ad Ottonem II. referunt, paulò
ante nominati sunt. Ex Jodoco Willichio fortè col-
ligas, Marchias imperante Ottone III. jus heredita-
rium sortitas fuisse: cap. 19. in Tac. German. Balth.
Mencius de stemmat. March. Brandenburg. in Di-
terico II. At non ita explicatae sunt hujus sententiae
rationes, ut certum atq; confirmatum animum red-
dant. Mibi vero per est simile, Marchiam Misnen-
sem, quae ab seculo X. primordia cepit, (nam & qua-
dam serius ac duobus post seculis instituta sunt, apud
Mar. Crasium Suer. annal. part. 2. lib. 10. cap. 11. &
13.) extinctis Ottonibus Augustis jus beneficiaria
successionis acquisivisse. Detmarus enim lib. 4.
Rigdagum Marchionem non aliter, quàm civita-
tis Misnae custodem describit. Major verò Ekkhardi
Marchionis auctoritas fuit, & tanta quidem, ut
mortuo Ottone III. auderet regnum Germanicum
affectare, apud eundem d. lib. A quo tempore haec
Marchia cepta est possideri paulatim firmiori jure,
ac mox beneficiaria lege: nam id ultrò sequitur ex
historia Detnari contextu, & compositione verbo-
rum,

rum, ex parte regis tenere, id est, ex parte regis, si-
ve imperatoris in beneficium tenere, quæ compa-
ratione mutuâ intelliguntur ex lib. 6. p. 152. & lib.
4. p. 87. Et verè doceri hoc aut saltem declarari
potest, quòd cum illa ipsa Marchia traderetur Co-
miti Hermannò, super ejus concessione in judicio
Principum consultaretur, teste Detmaro lib: 6. p.
154. Tum ex Aschaffnaburgense Presbytero, vera-
ci scriptore & gnaviter Teutonicarum rerum perito
licet cognoscere, Henrici IV. ævo Marchiam non solo
beneficii titulo, nec sensu tantum, sed expressâ si-
gnificatione juris hereditarii explicari, usq; eò, ut
tota curatio marchie in fines juris territorii descri-
pta, & quasi in Patrimonium addicta censeretur, &
si imperator se immiscens, privilegia & habenus
partas dignitates turbaret, belli occasionem daret,
ad A. 1057. conf. Urspergensis, qui memorat, Saxo-
nes non permisisse, ut imperator Henricus IV. in ditio-
nibus suis atq; adeò Marchia Saxonica, de quâ lo-
quitur Aschaffnaburgensis, & ego ratiocinatione,
quadam accommodo ad Misnensem, castella adifi-
caret ac munitas urbes, ad A. 1073. collat. A. 1115.
Atqui Henricus II. Misnæ Marchiam muniebat i-
dentidem, & defensionem ejus tanquam ad se quoq;
pertinentē curabat, ut satis ex Detmaro constat, in-
primis lib. 6. & 7. Quod multos ad eam sententi-
am perduxit, ut affirmarent, Marchias primùm
sub

sub tempora Henrici IV. hereditarias esse factas.
Vid. dissert. auctoris Origin. Pomeran. §. 8. sub lit. t.
Etsi negari non possit, jam ante in familiam addi-
ctas fuisse, & beneficii vocabulum non alio, quàm
feudi notione sumsisse Detmarum. Ac his rebus
rursum admoneri possumus de vicissitudine ac va-
rietate Marchiarum, praesertim Misnensis, non tan-
tùm quòd ei juris hereditarii honor impertiebatur,
sed quia id etiam, quod à principio originis suæ non
habuit, postero tempore obtinebat, ut Ducatui, quæ
summa in republica Teutonica dignitas antea fue-
rat, exequaretur. Illud porrò etiam, neq; incon-
sultò aut temere hic dicam, Comites multò prius di-
gnitate hereditaria auctos, quàm Comites limitum,
qui Marchiones, sive Marckgravii nunc appellan-
tur. Horum alioqui, & speciatim Misnensis, men-
tio fit in speculo Saxonico, art. 62. Ut quoq; hoc indi-
cio esse possit, ævo Imperatorũ Saxonicoꝝ speculũ i-
stud non congruere, nedũ Carolino, siquidẽ veris ar-
gumentis constat, referri oportere ad XIII. seculum,
nec ulla sanè dubitandi causa in hac parte apparet.
Tantum addo de Burggraviis, in quantum & hi non
ampliùs meris Comitibus annumerantur, postremò
omnium jus hereditarium accepisse, quod vel de
Norico ac Magdeburgico notum est omnibus & per-
vulgatum. Nam si id in univèrsum intelligatur,
sed scio falsum dici, & Burgwardum Zurbici longè
ante,

B

ante,

ante, & jam tùm etate Ditmari Episcopi jus hereditarium acquisivisse: lib. 6. p. 152. Illud autem fors quis mirari queat, quid induxerit Johannem Michaelium, ut scriberet, Burggraviatum Soraborum (nam is designatur per Burgwardum Zurbici) postea dictum esse Marchionatum Misnia, Syntagm. hist. civ. lib. 3. Non equidem sum nescius, Sorabos olim, cum imperarent Carolingi, Misniam ac superioris Saxonie partem tenuisse, & multis retrò temporibus celebrem fuisse Sorabicum limitem, quem Marchiam appellare possis, tum quòd sensu conveniat nomen, tùm quòd alioqui in republica Carolingica non sit ignotum, annal. Pitb. A. 894. conf. Rein. Reineccius ad Poët. Saxon. anonym. l. 2. col. 21. Verùm Burggraviatus Soraborum longo tempore post institutam Misnia Marchiam adhuc duravit, deinde proprium ac nativum nomen, haud ambiguo antiquati Burggraviatus Sorabici indicio, amisit, & Marchie citra Albim, cujus Detmarus meminit, portio accessioq; esse coepit non minus, quàm ipsa Soraborum Marchia, quæ multò ante desierat, & Marchie Orientalis, quæ & citra Albim dicebatur, ambitu comprehensa fuerat. Vid. post. Detmarum, apud quem fontes & capita antiquitatum Misnensium sunt, Petrus Albinus commentar. rer. Misnens. in explicat. tit. 8. & 9. & de insign. gentilit. dom. Sax. in Dynast. Landsberg. insignibus.

2. Sed

2. Sed termini, qui olim Marchiæ Misnensi
statuti erant non iidem, nec immoti semper man-
serunt, & postquam Bohemorum atque Ungaro-
rum impetum sustinuerat sæpius, ac represserat
feliciter, atque Milzenos subegerat penitus, b. ma-
joribus incrementis fines protulit, & vita functo
Marchione Ekkihardo, vires accessione auxit,
postquam *Dedo Marchiam Orientalē* c. cum Mis-
nia copulavit. Is à *Budsetiis d.* genus duxit, & fau-
sta hæc ad magnitudinem initia habuit, matrimo-
nii dignitate atque necessitudine inclutus, & justâ
successione *Wetini Comes*, nisi quòd rudi feroci-
que seculo, ubi vix à bello quies erat, armis in
Henricum III. versis, imperatoris gratiâ excidit,
& postquam hic perduellionem judicaverat, exi-
lio multatus fuit. Cujus acerbitate sententiæ
res *Henrici* valde inclinatae sunt, concitatis irâ o-
mnibus, ad quos pertinebat exemplum, quiq; in
ejusdem civitatis fortunarumq; omnium societa-
te erant, donec ex injuria postmodum gratia ori-
retur, & *Misnica* res in *Conrado Thimonis filio*, in
antiquum statum rediret, quanquam ne sic qui-
dem pacarentur offensi Saxones, & magis attolle-
rent capur, atq; hoc adeò imperatori triste, & po-
steris utile ad recordationem exemplar esset, rarò
floruisse Imperatores, quorum potentia Saxo-
num amicitia non fulciretur.

B 2

b. Con-

b. Consensu quodam gentium nationumq³ receptum est, ut quisq³ populus in certos fines describatur, & limitibus inclusa hominum imperiorumq³ tranquillitas contineatur, quod si de terminis naturalibus, uti maris, montium ac fluminum intelligatur, ingenuè fatendum est, id natu arbitrioq³ gentium dirigi, neq³ ex præcepto quodam juris naturalis, neq³ ex consensu omnium gentium (qui omnibus civitatib⁹ constitutum jus fecit, & quia omnib⁹, idè universè valiturum) sed ex voluntate atque liberâ estimatione populorum solùm pendere. Fines enim, in quantum jus denotant, animo intelliguntur, & Diodori, Xenophontis ac Taciti, & plurium, flumina fines appellantium, testimonia, quæ enumerat Hugo Grotius de I. B. & P. ll. 3. 16. libero saltem quorundam populorum judicio innituntur, nec à natura id habent, quòd fines sunt, sed ab arbitrio atq³ estimatione quarundam gentium, in quantum his visum est statuere ibi finem, ubi mons aut flumen esset, tunc maximè, quum difficili aditu minus periculum timeri possit. Ecquis enim ignorat, plerosq³ populos armis tantùm ac potentia utrinq³ formidine oppositâ discretos fuisse olim, quod ex Plutarcho, Tacitoq³ ipsomet, & scriptoribus aliis nullo negotio demonstrarem, si hujus equidem instituti esset. Nunc sufficiat observasse de Germanis priscis, etiam mutuo metu (nec montibus tantùm) à Sarmatis Dacisq³ se.

separatos fuisse: de morib. German. l. 1. Posterioribus
verò seculis præclarè in republica Germanica exi-
stimatum est, apud montes & flumina præfecturas
limitum situs pariter atq; securitatis ratione optimè
institui, & saltem exemplo esse Marchiam Misnen-
sem, quâ Milzenos, qui cum Daleminciis uno atque
eodem gentis Sorabica tunc per Misniam diffuse no-
mine appellantur, subegit Henricus Auceps, ac sua
ditionis fecit, apud Detmarum lib. 1. Ubi impensiore
curâ hoc agit P. Albinus, ut confirmet, Marchiam
Misnensem primò contra Milzenos conditam fuisse,
non tamen solùm contra hos, sed etiam contra Bohe-
mos Polonosq; ut ex iis, quæ reliquis libris posteri-
tati narravit Detmarus, facile liquet, & contra Po-
lonos magis communitam fuisse tradit idem, & de
Bohemis ostendit Fabricius in annal. Misnæ ad A.
978. & 1010. Quod usq; eò grave quibusdam ac a-
cerbum fuit, ut morituri nollent Misnæ sepeliri, quòd
vererentur, ne hostes occupatâ urbe, cadavera inju-
riis afficerent, cujus rei documentum præbuit Eid.
Antistes quondam Misnensis, ut publicis monumen-
tis mandavit Detmarus lib. 7. p. 198. Et subit hic
recordatio Friderici I. Electoris, qui gloria belli at-
que factis egregiis præclaram sui apud omnes poste-
ros memoriam reliquit, ac sepulchrum diu ignotum
in arce Misnensi habuit, quod consultò factum est, ac
metu Hussitarum, à quibus tunc sepiissime signa in-

festi Misnia illata sunt, & odio Herois, qui à Principio motu fortissimè ipsis restitit, in cinerè ac ossa, si arcem occupassent, se vituri credebantur. Itaq; non tumulus, sed tumuli species, sive cenotaphium ejus saltem Aldenburgi fuit: atq; id præter literas ac diplomata quædam, A. 1669. notæ cadaveris indicaverunt, Conf. Laur. Faustus act. Misn. p. 65.

c. Maximè refert, ut hic observetur, Marchiam Orientalem dici, quæ Detmaro l. 5. Marchia citra Albim, hodie Lusatia dicitur, Chron. Mont. Seren. ad A. 1136. A. 1225. p. 204. Illos autem hic deserimus meritò, qui Marchiam Orientalem pro terra Orientali, inter Misniam ac Thuringiam interjecta, quæ aliàs Osterlandia vocatur, habent. Neq; id latuit P. Albinum, qui & ipse hujus erroris indicium protulit, Chr. Misn. p. 188. cujus multa ibi egregia sunt, etsi Philippus Cluverius alibi tacitè ei succenseat, ac cum ipso reprehendat omnes, quot quot Misenos deducunt à Mysis, & ab externa gente gloriam originis querunt, quam domi bene sciteque reperire poterant: de German. antiq. l. 1. cap. 3. p. 29. Atqui inter hos fuerunt in primis R. Reinecius, & Petrus Albinus, viri invicè amici & aliàs pari eruditionis laude conciliati, ille chron. Misn. tit. 3. & seq. hic singulari libro Teutonice linguâ vulgato de orig. Misenor. Equidem Detmarus pro eo studio, quod in eruendis Misnie antiquitatibus posuit, pro-

procul dubio commemoraturus erat, si, quod Albino videtur, nomen Misni Mysorum causa fuisset impositum urbi atq; Marchie apud Dalemincios instituta: nam & alias ad extera digressus est Detmarus, & Merseburgum, cui primus murum circumdedit Henricus Auceps, dixit opus esse Romanorum, tamen si hoc dubia fide dixit, certe paria dicturus de Mysis, si ea tunc Henrici Aucupis, cum Misnia Marchiam conderet, sententia fuisset, & à Mysis, alienigenam sanè populo, ortos Misnienses credidisset. Vitium enim est de industria comminisci, quod melius scias, imbecillitas uitem, quod nescias, sequi.

d. Detmarus, quo satis certo auctore stamus, stirpem Budsetiam appellavit tribum Buzici, significatione familiae eminentis, & si à generis dignitate discesseris, Principibus quoq; dudum necessitudine innixam, l. 6. p. 151. edition: Maderian, p. 71. Reinneccian. Ex qua nominat Dedonem, non quia non pertineat ullo modo ad genus Wittekindi, sed quòd à quodam ditionis suae oppido, & propter Rigdagi agnationem à gente Budsetia, nullo autem originum Wittekindarum praedudicio, deducatur, Rein. Reinneccius de primis Misniae Marchionibus ad Chronicon Detmari. Quamquam si maxime ponatur, familiam Budsetiam, non fictis imaginibus, ac meritis suis celebratam, non esse adscribendam praedicta illi stirpi, tamen iuri, quod ad eam respectu Marchiae

Mis-

Misnensis innexarumque provinciarum pertinet, quodq; multis ac validissimis titulis, concessione beneficiaria augustorum, agnatione proximâ priorum Marchionum, & plurimis seculis innixum ac verissimè stabilitum est, nil derogetur, neq; verò ideò temere sit molestia exhibenda scriptoribus Originum Wetinensium. Caterùm de Dedonis & Comitum Wetini familia post Detmarum videantur Chronicon Walbecense, chron. Gozecense, & quod sepe allegavimus, Chron. Montis Sereni cum appendice. Etiam res Dedonis tractant Lambertus Aschafnaburgensis ad A. 1069: Conradus Urspergensis ad A. 1070. quorum alter scripsit Dedi, alter Teri, qui cum quereretur sibi non tribui, quod esset æquum, belli Saxonici, quod in compendio descripsit Abbas Stadensis, quodq; Germaniam tunc valde perturbavit, hortator, ac defendendi Pontificis Romani contra Imperatorem Romanorum Dux atq; auctor fuit.

3. Verùm quia Henrici IV. ira leniri non poterat, feroces Principum animi magis commoti sunt, & severioris imperii odio multis audacia crescebat præ cæteris Dedo adnitebatur, ut suis viribus imperatoris vim sustineret, & quanquam incepto non esset par eventus, tamen ne sic quidē apparebat, calamitate fractū fuisse, & cū in exiliū iret, tātūm necessitati paruisse, cōstabat, tunc deinceps instigando effecisse, ut Henricus filius indignatio-

tio-

tionē stimulatus, ereptam Misnæ Marchiam à Bohemiæ Duce Vratislao, cui eam Henricus IV. Imp. concesserat, repeteret, e. nec prius conquiesceret, quàm Bohemum ex iis terris exegisset. Cumq; altera vice illū summovisset, & nihil oming in sententia perstaret Imperator, ac postea cuperet Henricus V. filius, ut Vratislao extincto, Vipertus Marchio Croicensis. inauguraretur in Vratislai locū, Saxones vehementius, quàm ante, se moverunt ad sollicitandū reipublicæ statū, & suscepta expeditidne Vipertum adorti, instructa acie pro Marchia Dedonis stirpi servanda dimicârunt, usq; dum vicit reipublicæ caritas, & Misnæ principatus Conrado, Thimonis filio, ad quem, tanquam fratris filium, jure primi acquirentis, pertinebat, vero atqve incorrupto iudicio redditus fuit.

e. *Vivo Dedoni plerasq; possessiones ac amplissimos redditus ademptos fuisse, omni asseveratione confirmat Aschaffnaburgensis. Cum enim reconciliande gratiæ causa Henrico IV. se permisisset, mox in custodiam datus, atq; ex ea agre liberatus est. Dedi Marchio (inquit Aschaffnaburgensis) aliquamdiu habitus in custodia, tandem adempta possessionum & reddituum non modica parte, dimissus est. Bertboldus Monachus, qui Chronicon Hermanni Contracti continuavit, cum Aschaffnaburgense consentit, ac narrat, Dedonem se Henrico*

eo IV. dedidisse, sed de bonorum gravissima ista mul-
tatione, quam commemorat Aschafnaburgensis,
in tanta brevitatis consecratione nil addit, A. 1069.
Itaq; dum in Dedonem animadversum est, non oportet
existimari, Marchiam Misnensem unâ abjudi-
catam fuisse, quandoquidem hæc filio ejus primùm
erepta, ac Vratislao Bohemæ Duci attributa fuit.
In quam sententiam rursus hæc scribit Aschafna-
burgensis. Cumq; sub idem fere tempus Dedi
Marchio longa ægitudine absumptus decessisset,
Marchiam ejus Bohemæ Duci in præmium ex-
actæ militiæ dedit, tametsi uxor Marchionis Ada-
la (aliis Adela) filiū suū, cui hæreditariâ successione
marchia debebatur, ei paulò ante pro se obsidem
misisset, & ipse Marchio post recuperatam pacem
in Gerstingum intemeratam semper erga regem
remq; publicam fidem servasset: pag. 225. § 177.
collat. edit. Pistorian. § pag. 517. § 476: edit. Ar-
gentoratens. Addantur G. Fabricius orig. Saxon.
l. 2. p. 352. P. Albinus Misn. Chron. p. 404. edit. A.
1589. qui perperam corrigit Lambertum, & mutare
studet vocabulum Adala, perinde ac si eo filium De-
donis denotasset Lambertus, cum tamen ex ipso
Lamberto certum sit, nomine Adala, non filium, sed
conjugem Dedonis solùm denotasse, Laurent. Fau-
stus de stemmat. March. Misn. p. 102. Laurentius
Peccenstein in familia Wittik. p. 5. hanc vicissitudi-
nem

nem non attigit, fortè quia compendii rationem ha-
buit. Quod vero quidam referunt, Dedonem in
exilio mortuum esse, ipsi viderint, quàm ratione pro-
bent. Nam id ex Aschafnaburgense, in quo nobi-
scum quoq; hujus historia sedem statuunt, non hau-
serunt, tametsi ex eo licet intelligere, Dedonem lon-
gâ aegritudine confectum fuisse, quod duro ac diffi-
cili Imperatore, qui de illius possessionibus multum
detraxerat, uteretur, quodq; non obscuro indicio
appareret, Vratislaum Bohemia Ducem, qui Hen-
rico Imp. fidam bello operam navaverat, studio at-
que benignitate Henrici annexurum pro utilitate
sua, ac Marchia insidiaturum. In quo utique non
erravit, si & hæc pars ejus aegritudinis fuit: quan-
doquidem, teste Aschafnaburgense, ipsi contra Sa-
xones adjutor fuit, & mortuo Dedone seniore (ju-
nior enim Dedo à Patris ingenio desciverat) Misna
Marchiam, licet nullâ honestâ ratione ac legitimo
titulo, & propterea non diu retinendam, impetra-
vit. Illud autem procul dubio falsum est, quòd
Monachus Pegaviensis, quem Latinè R. Rei neccius,
Teutonicè Ernestus Brotusius edidit, affirmat, Du-
cem Vratislaum ab Henrico IV. creatum esse regem,
de vitâ Viperti Groicensis ad 1093. quem sequi-
tur Chronicon Bigaugiense p. 243. Enimv erò di-
gnitatem regiam primus intulit Bohemia Fri dericus
Ænobarbus, autore Radevico de gest. ejus li b. 1. cap.
13. quem sequitur Chron. Lauterbergense ad A. 1158

nec unquam aliter Vratislaum appellat Aschaffna-
burgensis, quam Ducem Botemicum, live Boë-
morum, & ea quidem Chronici parte, quâ tradit,
Ducem Polonia nomen atq; dignitatem regiam affe-
ctasse, traditurus idem de Bohemo, de quo & ibidem
agit, si quoquo modo etiam regis honorem adeptus
fuiſſet, ad A. 1077. Constatq; ex ipsomet Pegaviensi
monacho non accurata loquendi ratione usum esse,
quòd verbis paulò post sequentibus filios Vratislai
Duces, non reges, extulit. Neq; hic tanta est nobis
Cosmæ Pragensis ad A. 1086. auctoritas, ut propter
eum mutemus sententiam, qui non semper quam de-
buit, in commemorando diligentiam adhibuit,
quem forsân, & secutus Monachus Pegaviensis est,
ac aliàs ostendi potest, Cosmam & Pagaviensis,
quem vocant, epitomatores, etiam in bujus, in qua
versamur, historia parte paria referre quandoque
solitos fuisse. Tum verò id repugnabat prudentiæ
Henrici IV. cui vel auctore ipso Pagaviensi monacho,
potentia Vratislai suspecta erat, præsertim eo tem-
pore, quo Germania ob Hermannii electionem in tur-
bido statu versabatur, Marian. Scot. ad A. 1082.
1083. Dodechinus continuator ad A. 1086. Ne de
errore in rationibus temporum admissio nunc aliquid
dicam. Quanquam nec id tacebo, regiam digni-
tatem, quæ Friderici Enobarbi auspiciis concessa
est, nondum hæreditario jure tunc fundatam, nec
suc-

successione continuatam fuisse, quod vel ipsius
Vratislai, quem Fridericus I. diademate ornaverat,
exemplo liquet, cujus successor Premislaus à Philip-
po Romanorum rege honore regio auctus memora-
tur, apud Arnoldum Lubecensem, Chron. Slav. l. 6.
cap. 2. ubi omninò habeo, quod desiderem in H. Ban-
gerti notis. Sed quia mihi videor hac copiosius ex-
plicasse, nunc ad institutum rediens, velut in summa
colligam, Dedonem, si maximè ac Imperatore in exi-
lium ejectus est, tamen in exilio mortuum non fuisse,
atq; ab eo tempore non defecisse iterùm, sed timuisse
tamen meritò posteritati suæ, & cum viam ratio-
nemq; consiliorum Henrici teneret, spem posuisse in
Saxonia Principibus, defuncto Dedone palam dicere
ausis, Henricum ad internecionem totius Saxoni-
cæ gentis animum obstinâsse, apud Aschafnaburg.
supra d. l. qui & summâ ope postea effecerunt, ut
Misnensis Marchia legitimo Domino redderetur.
Quod nec ipsi scriptores Bobemici diffitentur, & in
hoc genere præcipuum Ducem Lotharium nominant.

f. Hujus res atque acta posteritati prodidit
paulò ante allegatus Monachus Pegaviensis, ac fide
atq; testimonio suo effecit, ut memoria ejus ne oblite-
raretur, postq; hunc Chronicon Bigaugiense. Ean-
dem operam alii, sed non perfectò opere, navarunt,
quo numero sunt Conradus Urspergensis A. 1105. Cos-
mas Pragensis A. 1123. ex recentioribus Albinus

chron. Misnens. tit. 10. qui saltem pro instituti sui
ratione de eo tradunt. Henricus Lindebergius ab
ejus stirpe deducit Ranzovios, in monument. Ran-
zovian. cap. 10. Sed hoc ad nos non pertinet, quod
duo tantum capita hic ad considerandum propona-
mus: primò quòd Vipertus ex veteri Misnensi-
um Marchionum genere non fuerit ortus: deinde,
quòd Marchia Misnensis stirpi Dedonis nullo jure,
auferripotuerit, & per acerbiorem sententiam a-
lienata repeti debuerit omninò, ac propterea omni
studio repetiverit Marchio Henricus I. atq; in eandem
causam incubuerint Henricus junior ac Timon, demùm
re ipsa atq; exitu præstiterit Conradus I. ac judicio im-
peratoris Lotharii II. recuperavit. Nam quoad
Saliquorum stirps viguit, legitimis heredibus seve-
ritas atq; odium obstabant, plusq; erga Vratislaum,
& Vipertum gratia, quam jus valebant. Nec mo-
dò Henricus IV. ut ex Aschafnaburgense traditum,
obductam injuriam à Dedone acceptam, & postea,
quam se dederat, remissa cicatricem refricuit ini-
que, quodq; antea patri condonaverat, in filium nil
commeritum vindicavit infeliciter, sed etiam Hen-
ricus V. ex Saliquo genere ultimus, Henrico Juniori
injuriam quarenti atq; jus postulanti defuit, usque
dum Lotharius Saxo, qui Conradum Timonis filium
armis tuendum antea susceperat contra Imperato-
rem Henricum V. ipse imperatoria dignitate auctus,
decer-

decerneret, hunc restituendum esse in pristinum
Marchiæ Misnensis statum. Explicatè hoc recen-
suit Cosmas, & quòd Marchia ad Conradum jure
agnationis pertinuerit, confirmavit. Ita enim ille
ad A. 1123. scribit. Imperator IV. (juxta seriem im-
peratorum numeratus) Henricus prædicti Deda
Marchionatum putans hærede desolatū, dederat
Wigberti (Viperti Groizensis) sub potentiam. Sed
erat in Saxonia quidam nomine Conradus ex tri-
bu ejusdem Deda natus, ad cujus manus jure per-
tinebat ille Marchionatus. Unde Dux Ludera
(Luderus, sive Lotbarius, Comes Supplinburgius, &
Duce Magno sine filiis defuncto, Henrici V. beneficio
dux Saxonie factus, apud Abb. Stadens. ad A. 1106.)
& alii Saxones valde indignantes contra Impera-
torem, susceperunt bellum adversus Wigbertum.
Sed exasperato erat animo Henricus V. & stabat in
sententia, resistentibus interim Saxonibus, & ad-
versus Imperatorem contumacibus, usq; cò, ut Viper-
tum de possessione Marchiæ armis depellerent, donec
Lotbarius, Henrici V. quid æ vitæ decesserat. succes-
sor, iudicio terminaret lites, ac Henrico Misnensi
Marchione rebus humanis exempto, redditum De-
donis stirpi verum a vitumq; jus confirmaret, &
Conrado, cui magno nomen est, jure necessitudinis
debitum, ac suo concessu denuò atq; beneficiaria lege
traditum sanctè semper atq; inviolatè conservaret.
Quod

Quod explanatius paulò tradidit Chronicon Lau-
terbergense ad A. 1127. & ejus supplementum Mei-
bomianum p. 204. Quod ne casu, nec fortuito, sed re-
spectu juris ac propter egregia Conradi merita fa-
ctum videretur, vel illo ipso Lotharius Imp. testatus
est, quòd Misnensis Marchiæ dignitatem honesto con-
silio atq; hoc opportunissimo tempore amplificaret,
atq; ut majori benevolentia officioq; Conradum com-
plecteretur, ad eam quoq; benignioribus auspiciis ad-
jungeret Marchiam Orientalem, Chron. Mont. Seren.
A. 1135. & supplem. Meibom. p. 204. Quamquam enim
hac apud alios denotat quoq; Marchiam Ungaris,
ereptam, & ea notione Bæjoaria limitem designat,
aquò Frisingensem lib. 6. cap. 15. Viterbiensem Chron.
part. 17. p. 249. Aventinum l. 1. Annal. Boj. tamen hic
tantum in memoriam nobis redigit Lulicensem, nec
aliter in Chronico Sanpetrino declaratur, que ut ac-
quisita & posthac amissa & novissimè stirpi suæ re-
petita fuerit, erit occasio, ut alibi disseram, & quan-
tum ego quidem capio, summo studio, ac diffusa qua-
dam continuatâq; commemoratione exponam omnes Misnen-
sis Marchiæ origines & commutationes, harumq; causas pari-
ter atq; exitus, tum præcipuè ea exquiram, quæ innexos Mis-
niæ principatus, & Palatinatum Saxoniæ Septemviratumq; ac
aliàs longè eminentissimas dignitates spectant. Nunc enim in
pia cogitatione conquiesco, & Marchiæ huic à præpotenti Deo
& Rege Henrico I. constitutæ, ac sede atq; domicilio Saxo-
niæ Electoris ornate æternitatem precor.

Corrigenda sub lit. a. lin. 22. & 23. hunc admodum.
nusquam ante Henrici IV. & non ita frequenter ante Henrici V.
& Lotharii Imp. tempora Marchiam legi, &c.

Lau-
Mei-
edre-
a fa-
status
con-
aret,
com-
is ad-
eren,
enim
garis,
ignat,
bron.
en hic
n, nec
ut ac-
ue re-
quan-
qua-
isnen-
is pari-
cos Mis-
umq, ac
enim in
nti Deo
axo-

enrici V,

W

ULB Halle 3
004 779 908

V017

QK. 4, 5.
h. 11, 5.

M

N

CONI

TOAA

Typis C

IIA

SI,

CHURTZ

STTERITZ,

XXIV.

l, Acad, Typ.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Kodak
LICENSED PRODUCT
Black

© The Tiffen Company, 2000

KODAK Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Black

